

gende om den dertil fornødne Pengebevilling; men det vil være i de Herrers Grunding, at Ministeren ikke i Virkeligheden den Gang fremkom med noget saadant Forslag. Derimod sagde den høitærede Minister: „Seg mener, der er Noget, der kunde tale for, at en Commission blev nedsat af Regjeringen, men det vil beroe paa Thinget selv at afgjøre, om de Resultater, jeg tænker mig opnaaede af en saadan Commission, ville være af den Betskaffenhed, at Thinget derved vilde finde sig foranlediget til at bestemme sig for den fornødne Pengebevilling“. Ministeren var jo netop i sit Foredrag gaaet ud fra, at en saadan Commission, som der var foreslaaet, ikke behøvedes for at undersøge Skolevæsenets Tilstand, idet han yttrede, at man i Almindelighed er temmelig vel bekendt med Skolevæsenets Tilstand omkring i Landet. Jeg maa endnu tillade mig at citere en Uttring af den høitærede Minister med Hensyn til de Forandringer, han tænkte sig satte i værk ved Skolevæsenets nye Ordning. Ministeren fandt en gennemgribende Reform meget betænkelig; derimod, yttrede han, turde det vel være muligt, at det kunde være nødvendigt eller rigtigt at fremkalde nogle enkelte smaa Forandringer, nogle Tillemperinger til det Bestaaende. Saaledes staaer Sagen i Virkeligheden. Naar nu altsaa Ministeren paa en Maade er bleven ligesom halvt tvungen af Thinget til at fremkomme med dette Forlangende om de 3,000 Rbd., saa gaaer jeg ud fra, at det virkelig ikke har været Ministerens Mening at forlange dem. Jeg kan derfor ikke være enig med de Herrer, der mene, at vi nu, da Sagen staaer saaledes, seet fra den høitærede Ministers Side, skulde være saa rundhaandede her strax at bevilge disse 3,000 Rbd. Jeg er enig med den ærede sidste Taler om, at den Sag, hvortil der forlanges en saa temmelig storartet Sum, er saa almeenbekjendt, at der virkelig ikke behøves nogen som helst Commission, hverken en parlamentarisk eller en Regjeringscommission, til at undersøge den. Dengang den parlamentariske Commission var paa Bane, fik jeg det Indtryk af den høitærede Ministers Udtalelse, at han meget rigtig havde opfattet det, der

egentlig var Stolens Brast, idet han udtalte sig om, at der manglede Liv og Aand. Rigtig nok meente den høitærede Minister, at Love ikke skabte Liv, og deri kan jeg være enig med ham, saafremt hans Mening dermed var, at man ved Love ikke kan befale Livet bragt til veie, og det maa jeg antage har været den høitagtede Ministers Mening. At der er den Mangel tilstede ved vor Almueskoleundervisning, som den høitærede Minister stærkt betonedede, nemlig Mangel paa Liv og Aand, maa dog hidrøre fra, at der er en Mangel ved Lovene. Altsaa, ligesaa fuldt som vi vide, at med Lov skal man Land bygge, ligesaa vist tror jeg, at Love ogsaa kunne skabe Liv, naar vi tage det i en anden Betydning. Det, som jeg tror egentlig er den værste Anstødssteen ved vore Almueskoler, er, at der mangler et sagkyndigt Tilsyn, at der mangler Tilsynsmænd, som ene og alene leve for denne Opgave, Tilsynsmænd, som selv have gennemgaaet Erfaringens Skole. Tænke vi os saadanne Tilsynsmænd, der have gennemgaaet Erfaringens Skole, Tilsynsmænd, der ene og alene have kastet sig paa og levet for dette Sag, saa tror jeg ogsaa, at der skal komme Liv og Aand i Undervisningen og at der overhovedet vil komme en anden Tid for Almueskolen. Jeg anser dette Punkt for saa vigtigt, at jeg omtrent deri kan indbefatte alle de andre Mangler, thi vel er der naturligviis flere Ting, som jeg kunde ønske forandrede, f. Ex. med Hensyn til det bestaaende Mulctsystem, den nuværende Kaldelsesmaade, som jeg forøvrigt ikke finder at være communal nok, og andre Ting, som for en Deel ogsaa ere antydede af den ærede sidste Taler; men kunde man alene naae dertil, at den høitærede Minister til næste Rigsdagssession vilde fremkomme med et Lovforslag, hvorved Almueskolen blev sikket virkelig sagkyndige Tilsynsmænd, der vare stiftede til dette Kald, saa tror jeg, at alle de andre Ting vilde komme af sig selv. Altsaa, mit Raad er, at vi ikke bevilge den forlangte Sum, som jeg heller ikke tror ligger den høitærede Minister saa stærkt paa Hjerte, men at den høitærede Minister med de Hjelpe midler, han har forhaanden, vil i næste Rigsdagssession fremkomme med et Lovforslag i den af mig antydede Retning.